

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus II. De Desponsatione Impuberum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

intelligunt de hoc propter majoritatem rationis
 eò quòd arctior animorum conjunctio oriatur
 Matrimonio Rato, quàm ex Sponsalibus de futuro
 propter quam ex Sponsalibus dicta Jura intro-
 duxerunt impedimentum publicæ honestatis. In
 quamvis quartum gradum non determinant; qui
 tamen *c. 8. cit.* eundem determinat in affi-
 nitate, ad cujus imitationem oriri voluerunt dictum
 impedimentum ex Sponsalibus, ideo communiter
 illud ad quartum usque gradum extendunt. *Idem.*
 Quia verò Tridentinum *f. 24. c. 3. de Ref. Mat.*
 ubi hoc impedimentum restrinxit ad primum gra-
 dum, & illud oriri noluit ex Sponsalibus ex quo-
 cunque capite invalidis, uti *n. 16.* docuimus, &
 simul explicavimus naturam impedimenti publicæ
 honestatis, loquitur tantum de Sponsalibus de fu-
 turo, idcirco hoc impedimentum ex Sponsalibus
 de præsentis ortum manet adhuc sub dispositione
 Juris antiqui, & oritur etiam ex iis ex alio capite
 quàm ex defectu consensûs, invalidis, dirimitur
 usque ad quartum gradum, ut declaravit S. Pius
in Constit. Romanum anno 1568. & ratio probatur
 cum lex correctoria Juris non sit extendenda.

TITULUS II.

De Desponsatione Impuberum.

SUMMARIUM.

1. *Quinam dicantur Impuberes: & quid sit
 litiam supplere aetatem.*

2.3. Spon-

2. 3. *Sponsalia ante septennium inita non valent.*
 4. *Nec Matrimonium ante pubertatem Legalem vel Naturalem.*
 5. *Valet tamen in vim Sponsalium.*

Impuberes de Jure dicuntur mares, qui decimum quartum, & foemellæ, quæ duodecimum ætatis annum necdum compleverunt. Post hanc ætatem usque ad annum 25. ætatis completum vocantur *Puberes*, vel *Minores*. Per *desponsationem* intelliguntur Sponsalia tam de futuro quàm de præsentis. Hic itaque agitur de ætate requisita tam ad Sponsalium (nempe de futuro) quam Matrimonii valorem, adeoque de *Impedimento Ætatis*. Tam in hoc, quàm in illis, dicitur subinde *malitia supplere defectum ætatis*, sed in diverso sensu; in ordine ad Sponsalia id nihil est aliud, quàm si ante tempus à Jure præscriptum adsit sufficiens usus rationis, nimirum ante septennium; in ordine ad Matrimonium vero, si ante tempus huic præscriptum, scilicet 14. vel 12. ætatis annum (quæ est *pubertas Legalis*) jam adsit non solum sufficiens usus rationis, sed etiam potentia ad generandum, seu ad copulam perfectam, se jam prodat; & hæc est *pubertas Naturalis*.

Dico 1. Sponsalia ante septennium physicè 2
 completum inita probabilius non valent, licet prius se prodat sufficiens usus rationis, adeoque in Sponsalibus malitia non supplet defectum ætatis. 2. Eo tamen completo, si usus rationis & judicii discretio adsit, statim valent. 3. Non ta-

U §

men

men ita efficaciter, ut adepta pubertate rescindi
berè non possit ab illo, qui in impubertate contra
xit, licèt durante impubertate potestas rescindi
non detur. Pars I. quam tenent Abb. Fachin. Egel,
König, & alii multi contra Sylvest. Tam
Pont. Pirhing, & alios pariter multos, probatur
tum ex Jure Civili, quod *l. 14. ff. de Sponsal. requi-*
rit, ut Sponsalia contrahentes non sint minores,
quàm septem annis. Tum ex Jure Canonico, quod
c. 4. 5. x. & c. un. h. t. in 6. adhibet verba, *comple-*
set, & compleverat septennium: atqui, quando Je-
ra absolute & indistinctè requirunt certam ætatem
ad aliquos actus, v. g. ad Professionem Religiosam
Testamenta &c. isti actus antea celebrati non va-
lent, v. g. Professio Religiosa ante 16. ætatis an-
num completum non obstante, quòd jam prius ad-
sit maturitas ingenii, prudentia, & discretio judi-
cii. Adde, quòd Leges tam prohibentes, quàm ir-
ritantes, quæ fundantur in præsumptione generali
non cessent, etsi in uno vel altero casu per accidens
subsit, quòd non adesse, vel non subsit, quòd adesse
præsumunt: sed Leges ad Sponsalia septennium
determinatè exigentes fundantur in præsumptione
generali, quòd ante septennium non adsit certus
sufficiens usus rationis & discretio ad contrahen-
dam tam gravem obligationem, consequenter pe-
riculum generale sit, ne propter defectum debiti
consensûs Sponsalia essent nulla, vel saltem in-
certa; ac proin facilè possent oriri fraudes, vel
confusio, si certa ætas non esset determinata: er-
go, licèt in particulari casu usus rationis adsit,
& periculum invalidorum deficiente consensu
Sponsalium, confusionis, aut fraudis absit, dicuntur
Leges

De Desponsatione Impuberum. 315

Leges non cessant. Confirmantur hæc solidè per
claram decisionem Innoc. III. qui in *c. 13. h. t.*
sic ait: *interloquendo pronuntiamus, inter juvenem
& puellam nec Matrimonium nec Sponsalia fuisse
contracta: cum constet, puellam nondum ad septen-
nium pervenisse.* Pars 2. per se liquet; quia nec
Jus Naturale plus requirit. Pars 3. habetur in
c. 7. & 8. h. t. ut nimirum major sit libertas in re
tam ardua, ad quam in impubertate, adeoque non-
dum satis firmò & validò judiciò, se obligârunt.
Deberet autem pubertatem adeptus illico & in
continenti resiliere, v. g. intra triduum. *arg. l. fin.
C. de Judic.* secus Sponsalia ratificâsse censere-
tur, ut habet communis. Interim tamen P. Franc.
Schmier *de Sponsal. p. 3. c. 2. sect. 1. n. 61.* in-
dulget jus resiliendi tamdiu, quamdiu verbis vel
factis non fuerint confirmata Sponsalia, nec alte-
ra Pars eorum impletionem petierit; cum Jus non
determinaverit tempus ad resiliendum: quæ do-
ctrina mihi non displicet.

Objic. 1. Parum pro nihilo reputatur, ut ait 3
axioma Juridicum, & proximè accingendus ha-
betur pro accincto. *arg. l. penult. ff. de Testam.
Mil.* ergo septennium non debet esse physicè
completum. 2. Ultima dies habetur pro com-
pleta, ut patet in factione Testamenti, quæ per-
mittitur impuberi, qui ultimam diem annorum pu-
bertatis inchoavit, licèt nondum compleverit: er-
go nec istud septennium debet esse completum. 3.
Septennium à Jure ideo præcisè requiritur, quia
in hac ætate præsumitur adesse usus rationis: ergo,
si iste citiùs adesse noscitur, valebunt Sponsalia. 4.

In

In *c. 3. de Sponsal.* jubetur Juvenis, qui post Sponsalia de præsentibus cum puella nondum septenni contracta duxit illius consobrinam, ab hac se parari propter impedimentum publicæ honestatis: ergo illa Sponsalia fuerunt valida, quia usus rationis jam adfuit; nam si iste necdum adfuisset, propter defectum consensûs fuissent invalida, atque propterea non produxissent dictum impedimentum de Jure antiquo. *R. ad 1.* Illa axiomata habent locum solum in iis, in quibus certum tempus, vel ætas à Jure non est determinata. *Ad 2. dist. ant.* in causa merè favorabili, qualis est factio Testamenti. *transf.* in causa non merè favorabili, sed tali, in qua simul imponitur grave onus vel obligatio, uti est contractus Sponsalitiuus, per quem inducitur magna obligatio, & simul onus seu impedimentum publicæ honestatis. *N. ant. & conf.* *Ad 3.* Si Jus aliquid universaliter præsumit, universaliter procedit, neque cessat lex irritans, in tali præsumptione generali fundata, etsi in casu particulari adfuerit quod Jus generaliter præsumit abesse, uti ante septennium præsumit generaliter nondum ad usum rationis. *Ad 4.* In casu dicti *c. 3.* fuit dubium, an Sponsalia post septennium non fuerint ratificata per factum seu copulam attentatam; quia Pontifex addit hæc verba, *ex humana fragilitate forsitan tentaverunt, quod complere non potuerunt*, atque ideo in dubio tutiorem partem elegit, non autem decidit, nec habuit pro certo, quod impedimentum publicæ honestatis fuerit ortum ex Sponsalibus cum nondum septenni initis.

4 Dico 2. Matrimonium ante completos pubertatis

De Desponsatione Impuberum. 317

tatis annos contractum non valet, nisi jam prius, ut apud fœminas sæpius contingere potest, adsit potentia ad copulam de se aptam ad generationem prolis, adeoque sufficit pubertas tam Naturalis quàm Legalis, & in Matrimonio malitia potest supplere defectum ætatis. Communis & certa ex *l. 3. 6. 9. 10. 11. h. t.* Consonat *pr. Inst. de Nupt.* Si tamen adsit Legalis pubertas, valet Matrimonium, licet necdum adsit potentia proxima ad generandum, vel ad copulam, eò quòd impotentia, nisi sit perpetua, non sit impedimentum dirimens. per *c. 5. & fin. de Frigidis.*

Quæres, an Matrimonium, quod contrahunt impuberes invalidè, non habeat vim Sponsalium de futuro? *R.* habent. *c. fin. h. t. c. un. §. idem quoque eod. in 6.* quia Jus præsumit, & interpretatur voluntatem impuberum, quòd velint saltem contrahere, quo modo possunt, nempe Sponsalia de futuro, juxta illud, *si actus non valeat, ut ago, valeat meliori, quo potest, modo.* per *l. 27. §. 9. ff. de Pact.* Excipe, nisi expressè Sponsalia excluderent, & determinatè non nisi Matrimonium, contrahere intenderent; quia actus non valeat ultra intentionem agentium: & tunc subintrat aliud axioma, *quod voluit, non potuit, & quod potuit, non voluit.* *c. 23. de offic. deleg.*

TITULUS III.

De Claudestina Desponsatione.

SUMMARIUM.

1. Quid sit Matrimonium Claudestinum.

2. 3.